

VYTIS LAURYNAS PALŪKSTIS

PO KARALIAUS STEPONO VĖLIAVOMIS

XVI-ojo
amžiaus Lietuva.
Kruvini karo debesys
tvenkiasi virš Tėvynės...
Amžinas priešas Maskvėnas
graso, kėsina į visa,
kas šventa...

obuolys

VYTIS LAURYNAS PALŪKSTIS

PO KARALIAUS
STEPONO
VĖLIAVOMIS

Istorinis romanas

PROLOGAS

Jis kilo tarsi rūkas virš krūmokšniais apaugusių plynių, bangavo, raibuliuodamas ritosi per boluojančiais kaulais nusėtus laukus, per visas pasvietes tvenkėsi ir plūdo į nuodėguliais virtusias sodybas, dvarus, liūdesio apimtus miestus; smelkėsi ir kabėjo jis linguodamas nelyg koks giltinės dalgis, štai jau beveik dvi dešimtis metų grėsmingai iškeltas viršum šlovingosios Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės – karo tvaikas plevėno visur.

Vėjams papūtus, vos tik šaltas mirties dykrų alsavimas apgaubdavo sodžius, žili galudieniai seneliai susėsdavo tada po liepomis ir, prisidengę nuvargusius sąnarius šiurkščiavilnėm skepetom, žvelgė į tolimas ir nepailsdami pasakojo vienas kitam apie savo jaunystę... O žmonės klausėsi, gaudė šnervėmis palaikę karo svilėsių dvelksmą, praeidami pro šalį kraipė galvas ir stebėjosi: kaip tatau galėjo nutikti, kad nė septynioms kartoms nepraėjus jų galingoji Tėvynė – kadais nuo jūros iki jūros nusidriekusi Lietuva – staiga taip sumenko! Lyg žaibui iš giedro dangaus švystelėjus, tuomet stverdavosi kuris už galvos ir imdavo vaitoti apie Dievo bausmę, o kitas jam atitardavo, nuo savęs pridėdamas, girdi, dar prieš prasidedant šitam prakeiktam Livonijos karui¹ kažkur matęs žolynų ženklus ir girdėjęs kraupias

¹ Livonijos karas (1558–1583) – Rusijos karas su Livonija ir jos sąjungininke Lietuvos Didžiąja Kunigaikštyste (LDK); metams bėgant, į karą įsitraukė Lenkija, Švedija, o netiesiogiai – ir Danija.

pranašystes. Radęs jis anąkart žalčius, šnypščiančius prie pamatų. Ir ne kelis, o daugybę – kupetomis tie į gniutulą susirangę vartėsi – nori tikėk, nori ne.

Aniems dviese bešnekant, prie jų tada jau prisiartindavo trečiasis – koks nors senučiukas vienuolis – ir porindavo, kaip seniai seniai, dar vaikas būdamas, regėjo jis šviesaus atminimo karalaitį Kazimierą¹ – šis, suklupeš prie katedros durų Vilniuje, paryčiais karštai meldėsi. Taip jį ten aptikę kilmingieji dvariškiai ir didžiai stebėjosi, žegnodami kvietė jaunąjį jo didenybę keltis nuo šaltų akmenų, grįžti į rūmus... Bet šviesiausias Kazimieras tylėjo, tik žvelgė sustingęs nebyliomis klaiko išdegintomis akimis – matyt, nujautė, o gal regėjimą kokį išvydęs buvo ir jau tvirtai žinojo, kad štai artėja garbingosios Gediminaičių dinastijos² galas, Liublino unija³ ir grėsmingas amžino Lietuvos priešo – Maskvos! – iškilimas.

Ėjo 1576-ieji Viešpaties metai. Tą karštą birželio rytą sūkuriuotos Vilnelės purlai kedeno miestą užklojusią liūdesio maršką. Upės vanduo plūdo gaivia srove, vis ritosi pirmyn nė nebudamas,

¹ Karalaitis Kazimieras (1458–1484) – Lenkijos karaliaus ir Lietuvos didžiojo kunigaikščio Kazimiero Jogailaičio ir Elžbietos Habsburgaitės antrasis sūnus, 1602-aisiais paskelbtas šventuoju ir šiandien Lietuvoje labiau žinomas šventojo Kazimiero vardu.

² Gediminaičiai – LDK valdovų dinastija (13 a. antra pusė–1572); Lenkijos, Čekijos, Vengrijos karalių dinastija (nuo 14 a.). Lenkiją valdę Gediminaičiai (1386–1572) dažniau vadinami Jogailaičiais – pavadinimas kilo iš Lietuvos didžiojo kunigaikščio Jogailos, kuris buvo karūnuotas Lenkijos karaliumi, vardo.

³ Liublino unija – 1569 m. Liubline sudaryta sutartis, kuria LDK susijungė su Lenkijos karalyste į federacinę Lenkijos ir Lietuvos Valstybę (nuo 1582-ųjų imta vadinti Abiejų Tautų Respublika).

kad prie Žemutinės pilies sienų jau rikiuojasi paradine uniforma tviskanti sargyba, žlega šarvai, o į bokštus štai kyla plazdančios vėliavos. Rytmečio šurmuly pro vartus į rūmus ir atgal riedėjo ponų senatorių karietos, įjodavo koks nors randuoto veido riteris ar karo lauke pražilęs rotmistras; prašuoliudavo raitas prakaitu permirkęs žygūnas... Atokiau nuo pilies, pulkeliais susispietę nerimastingai šurmuliavo miestelėnai – šnibždėdamies tarp savęs, santūriai kartkartėmis skėsteldavo rankomis į šalis, trumpam nurimdavo ir vėl sukdamo ratus tarsi juodvarniai ar kokios šarkos – tie įkyrūs sumaišties ir nelaimės pranašai.

Tik sargybinių rikiuotė stovėjo prie pilies vartų nelyg sustingusi plieninė mašinerija – saulės įkaitinta, baugi, nepajudinama. Nei visa alinantis karo tvaikas, nei Vilnių apgaubusi liūdesio marška nepriveikė šito seno protėvių papročio: jeigu į rūmus renkasi ponai senatoriai, jei čia yra arba ruošias įžengti valdovas, tai pilies sargyba – šitos nuožmios visa reginčio sakalo akim žvelgiančios geležimi kaustytos statulos – turi būti išrikiuota prie vartų.

Bet valdovo nebuvo. Niekas ir nelaukė, kad jis pasirodys – paskutinysis Gediminaitis Žygimantas Augustas* jau ilsėjosi po antkapiu Krokuvoje, jo vieton trumpam į sostą sėdęs nelemtas Henrikas Valua* šiandien karaliavo Prancūzijoje, o dabartinio, prieš pusmetį Volos laukuose¹, prie Varšuvos, karaliumi paskelbto Stepono Batoro*, Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė vis dar nepripažino savo viešpačiu. Visa gausioji krašto bajorija, o ypač

* Žr. knygos pabaigoje esantį skyrių „Paaiškinimai“.

¹ Volos laukai – vietovė prie pat Varšuvos, kurios lauke, vadinamame Wola, vykdavo Abiejų Tautų Respublikos karaliaus rinkimai (Elekcinis seimas).

senatoriai – tie galingieji, savo rankose tėvynės likimą laikantys kunigaikščiai ir ponai – niekaip negalėjo sutikti, kad be jų valios ir pritarimo išrinktas, iš kažkokios mažutės, beveik nežinomos Transilvanijos atkakęs jo didenybė Steponas galėtų Lietuvai kuo nors pasitarnauti.

Tą atmintiną birželio rytą arkadomis išpuoštomis Žemutinės pilies galerijomis žengė suvargusio veido rudabarzdis ponas. Brangakmeniais tviskantis ispaniško sukirpimo žiponas ir prabangi, nerūpestingai ant pečių užmesta delija liudijo apie jo malonybės galią ir didybę. Šalimais rudabarzdžio, atšlijęs pagarbiu atstumu, ėjo paradine uniforma vilkintis aukštaūgis rotmistras. Ilgo ir erdvaus rūmų koridoriaus šonuose, prie dvivėrių durų, tai šen, tai ten stovėjo nebylūs šarvuoti sargybiniai, o žingsnių aidą pripildytas arkadų gaudesys stebė pašnibždom besiliejančią pokalbį.

– Maloningasis kunigaikšti, reikalai Livonijoje prasti. Mūsų pilių įgulos sėdi be alų, nėra nei duonos, nei parako...

– Kas dar?

– Maskvėnai pažeidinėja paliaubas...

Žlegančios durys, vyrių girgždesys, balsai galerijos pakampėse – visa liejosi į pratisą šurmulį, ir suvargusio veido maloningasis kunigaikštis Mikalojus Radvila Rudasis* jau nebegirdėjo, ką ten pusbalsiu šnabžda tas paradine uniforma švytruojantis visų Lietuvos įgulų Livonijoje vadas rotmistras Palubinskas. Buvo aiškiau nei aišku – padėtis apgailėtina, ir jo malonybė kunigaikštis žengė paniręs savo rūščio mintyse vis pirmyn, nelyg žingine klaksintis nebe pirmos jaunystės karo žirgas. Ėjo taip erdvia

galerija iki pat Senato menės ir, jau sargybiniui tyliai pravėrus duris, tarsi slapstydamasis įsmuko į vidų, rankos mostu nuramdė kelis jį sveikinti pasišovusius ponus ir kukliai prisėdo į pirmą atokiau pastatytą krėslą. Vis dar niūriu žvilgsniu grybstelėjo senasis Radvila juodmedžio kryžių – tas kabojo ant sienos, visai šalia. Toks stebėtinai panašus į anąjį, prieš keliolika metų prie Ulos, karo palapinėje, turėtajį. Giliai atsiduso, pažvelgė dešinėn: Renesansu alsuojančios erdviės menės centre į akis krito didžiulis stalas. Ant jo tarsi stangri paklodė patiestas gulėjo Livonijos ir aplinkinių kraštų žemėlapis, o atokiau – kas susėdę grupelėmis, o kas ir sustoję – būriavosi ponai senatoriai. Sužiuro į savo sūnų, lauko etmoną Kristupą Perkūną*. Tasai sėdėjo pačiame centre, tiesiai priešais išdininką Vainą* ir pakanclerį Valavičių*. Šalia etmono buvo matyti jau nebejaunas, bet smarkus ponas Filonas Kmita* ir kunigaikščio sūnėnas Mikalojus Radvila Našlaitėlis*. Už jų visų įsirežęs stovėjo žemaičių kaštelionas Tolvaiša*; plačiame krėsele, toli kampe prie stalo, rymojo senelis Vilniaus vyskupas Protasevičius*, o pasieniais, saulės spindulių neužkabinamuose užkaboriuose, būriavosi dar keli vaivados, kaštelionai, rotmistrai ir neseniai menėn įslinkęs ilgšis Livonijos įgulų vadas Palubinskas. Į visus juos iš tamsaus, ant sienos kabančio šimtamėčio paveikslo rūsčiai žvelgė Vytautas Didysis¹.

Senato menė alsavo karščiu. Karo tvaikas ir grėsmingos, kasdien iš Livonijos plaukiančios žinios ragino veikti. Ir nors trąpios

¹ Vytautas Didysis (apie 1350–1430) – Lietuvos didysis kunigaikštis. Vienas žymiausių Europos politikų ir karvedžių. Lietuvos didžiojo kunigaikščio Kęstučio ir jo antrosios žmonos Birutės sūnus. Jam valdant, LDK pasiekė savo galybės viršūnę.

paliaubos su Maskva tebegaliojo, visiems darėsi aišku – Ivanas Žiaurusis¹ kaupia jėgas, jis neabejotinai puls Švedijos globai pasidavusį Taliną, bandys užimti laisvąjį Rygos miestą, o jau tada, su savo ordomis perėjęs Dauguvą*, smogs Kuršui ir Žemaitijai.

Filonas Kmita – tas narsuolis karys ir šiaip į nuotykius linkęs vyras – karštai šaukė paremti maskvėnų užimtose žemėse bruzdančius Livonijos valstiečius. Girdi, taip paliaubų nepažeistume, o priešui pagalius į ratus kištume slapta ir svetimomis rankomis... Senatoriams mįslingai kraipant galvas, lyg nugirdęs jų abejones, Filonas mostelėjo ant sienos kabančio paveikslo pusėn ir iškilmingai pareiškė, kad, žinia, net dievobaimingasis Vytautas Didysis vardan Tėvynės anuomet sulaužė priesaiką, duotą pačiam Švenčiausiosios Mergelės Marijos Kryžiuočių ordinui. O čia juk mes turime reikalą su Ivanu Žiauriuoju – tuo eretiku, o galbūt net ir pačiu šėtono tarnu!

Nirtūs Filono žodžiai paliko be atgarsio. Apgaulinga paliaubų ramybė – sakytum, tas trapus rudens šerkšnas prieš saulei patekant – didžiūmai senatorių atrodė vertesnė už miglotas brolystes su Livonijos valstiečiais ar nusiaubtų tyrėlių valkatomis. Ir malonybė pakancleris Valavičius ramiai dėliojo, kad – aiškus dalykas – laikas dabar yra mūsų bendražygis, svarbu pralaukti iki žiemos, o tada jau Maskvėnas² apims, turės trauktis šiltesnio

¹ Ivanas Žiaurusis (1530–1584), dar žinomas kaip Ivanas IV Rūstusis (Ivan IV Groznyj) ir Jonas IV Žiaurusis, – Maskvos didysis kunigaikštis (1533–1547), nuo 1547-ųjų pasiskelbęs Rusų valstybės caru. Riurikaičių dinastijos. Vasilijaus III ir Elenos Glinskajos sūnus.

² Maskvėnas – Ivanas Žiaurusis, amžininkų Lietuvoje ir Lenkijoje dažnai vadinamas tiesiog Maskvėnu.

naktigulto ieškodamas. Todėl – atminkim! – turim pirmiausia stiprinti savo pasienio pilis, lieti patrankas ir kaupti paraką... Taip žodis po žodžio pritariamai subangavo suošė Senato menė ir Tarybos ponų kalbos lyg smagratis traškėdamos vėl ėmė suktis aplink tą amžinąjį *nervus belli*¹ – pinigų. Jo malonybė išdininkas Laurynas Vaina – tas nemigos iškankintas nuvargęs senstelėjęs vyras – čia tik skėščiojo rankomis:

– Jei kokį auksiną koks mokesčių rinkėjas ir atneša, tai viskas iki paskutinio grašio iškart atiduodama samdiniams sumokėti, – tvirtai taręs, palinko prie savųjų skaičiais išmargintų knygų, sakytum, paniro į jas ponas Vaina ir jau neberegėjo menės palubiais plevenančių nevilties atodūsių; nebematė, kaip slėpdamasis po ironišku šypsniu virpa iš pykčio jaunas etmonas Kristupas Radvila Perkūnas, o jo tėvas – rudabarzdis kunigaikštis Mikalojus – nervingai skrebina pirštais auksinę savo ispaniško stiliaus žipono sągą, kaip menės pakrašty susispietę nerimastingai tryptčioja rotmistrai... Pakėlė galvą nuo knygų tik išgirdęs Žemaitijos kaštelioną Mikalojų Tolvaišą. Tas ragino kovai su baisiuoju mirtinu priešų skolintis pinigų užsienyje – taip, kitoniškai mes jau niekaip nebeišsiversim – ir smogti, drąsiai mušti Maskvėną jo tėvonijoje – tik šitaip, esą, bus galima pergalingai užbaigti karą. Jam įkandin žila galva linkčiojo senelis Vilniaus vyskupas Protaševičius, ir daugiau pritariančiųjų veikiai radosi; bet mylista išdininkas ir čia nelauktai nutupdė visus ant žemės: užsieniuose

¹ *Nervus belli*. Lotyniško posakio „Pecunia est nervus belli“ („Karo nervas – pinigai“) interpretacija. Šį posakį mėgo karalius Žygimantas Augustas.

skolintis bandyta dar šviesiausiojo karaliaus Žygimanto Augusto laikais. Betgi šiandien, kai kraštas nualintas ir apie Lietuvos išdo vargus žino pusė Europos...

– Negi jūs, garbusis kaštelione, tikitės stebuklo? – nebesusitvardęs irzliai tarstelėjo ponas Vaina ir vėl abejingas, nė galvos nepakėlęs, įsikniaubė į savąsias knygas.

– Ponai senatoriai, pareigos verčiamas sakau: Livonija kabo ant plauko, – tamsiame užkampy stovėjęs rotmistras Palubinskas pagaliau ryžosi prabilti. – Jei išdas tuščias, tai gal jo šviesybė maloningasis etmonas Kristupas Radvila pasiųstų mums bent vieną kitą vėliavą pašauktinių*?

Šitas tiesmukas, be užuolankų tartas žodis nelyg apnuogintas durklas – aukštaūgio rotmistro, iš pačios karo peklos, iš Livonijos, atsistaugusio – padarė ponams senatoriams didelį įspūdį. Rasi, apreiškimą išvydę, jau nė vienas nebebėdojo apie pinigus, o puolė karštligiškai tartis, iš kur čia tų pašauktinių bepaėmus, nes kraštas išvargęs, o liūdesio marškos apgaubtuose miestuose štai jau tuoj prasidės badas... Ir pats etmonas Kristupas Radvila Perkūnas gražiai kalbino narsųjį žemaičių kaštelioną Tolvaišą, kad, vos tik menkiausiam pavojaus šešėliui pasirodžius, šitas šauktų prie ginklo savo bajorų vėliavas ir skubėtų į Livoniją. Nes jeigu kris tos kelios varganos mūsų pilaitės dešiniajame Dauguvos krante – negausios rotmistro Palubinsko įgulos vienos jų niekaip neapgins, čia ir vaikui aišku, – tai plūstels tada Ivano Žiauriojo kariuomenė gilyn į Žiemgalą, Kuršą, greitai ateis eilė ir Žemaitijai, o po jos ir visa Lietuva nugarmės į prapultį. Narsieji riteriai, kunigaikščiai ir

ponai senatoriai taip įnirtę karštai tarėsi ir jau nė nepajuto, kad tyliai girgždėdamos prasiveria menės durys, o rūmų sargybos viršininkas žengia vidun:

– Mylistos senatoriai, ponai riteriai! Jo malonybė Mykolas Haraburda*.

Akimirksnį stojo spengianti tyla. Nuščiuvę sukluso – taip laukiama atskriejant akmeninio bombardos sviedinio. O tada pasigirdo duslūs tvirti žingsniai – į menę žengė godotinas pagyvenęs ponas. Jį sekė jaunuolis, matyt, žygūnas, ranka prie krūtinės spaudžiantis į ritinį susuktą laišką. Abu vyrai vilkėjo juodus, nuo dulkių papilkėjusius drabužius, po kuriais buvo matyti lengvieji husarų šarvai. Vyresnysis – jis ir buvo tas visiems netikėtai, lyg šventasis iš dangaus, nusileidęs Mykolas Haraburda – galantiškai linktelėjo, lėtai nužvelgė visus salėje esančius ponus ir prabilo iškilmingu oratoriaus balsu:

– Mylistos senatoriai ir visi čia susirinkusieji ponai, palaiminga diena! Skubėdami iš pačios Lenkijos lėkėme, kad žinią svarbiausią šiandien mūsų Tėvynei ir jums pasakytume: karalius Steponas Batoras visas Lietuvos senatorių iškeltas sąlygas priima.

Sulig šiais žodžiais šalimais stovintis jaunasis žygūnas išskleidė prie krūtinės glaustą aplinkraštį ir iškėlė kiek galėdamas aukštai, kad visi matytų. Narsiai mostelėjęs ton pusėn, Mykolas Haraburda tęsė:

– Maršalkos Jono Chodkevičiaus* ir kitų mūsų ponų senatorių prašomas jo didenybė prisiekti, kad šlovingąją Lietuvos Didžiąją Kunigaikštystę užlaikys taip pat garbingai kaip ir Lenkiją. Išsaugos visas žemes, laisves ir privilegijas. Karalius telkia

pajėgas. Jis įžengs į Vilnių ir kartu su Lietuvos etmonais stos visos kariuomenės priešakyje – Maskvos tironas bus išvytas iš mūsų žemių!

Suvirpo įkaitęs menės oras. Birželio saulė mušė į langus, ir galėjai išgirst, kaip narsos įaudrintos daužosi širdys. O kai jau daug kam atrodė, kad karališkojo aplinkraščio antspaudų vaškas štai tuoj ims lydytis ir kapsėti ant žemės, nuo savo krėslo pakilo suvargusio veido ponas – Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės kancleris, Vilniaus vaivada, šviesiausias Biržų ir Dubingių kunigaikštis, Ulos kautynių didvyris ir baisiausias Maskvėno priešas Mikalojus Radvila Rudasis. Vešlioje barzdoje slėpdamas aristokratišką šypseną, jis nusikabino nuo sienos senovinio kalavijo formos juodmedžio kryžių ir triumfuodamas lėtai žengė į menės vidurį. Tada nužvelgė visus ir, dešine ranka aukštai iškėlęs Nukryžiuotąjį, neskubėdamas iškilmingai pratarė:

– Tegyvuoja Lietuvos didysis kunigaikštis Steponas Batoras.

Nelyg grėsmingų patrankų salvė sudrebino Senato menę šūksniai „Vivat!“. Valandėlei praradę santūrumą, ponai puolė sveikinti vienas kitą. Kai kurie apsikabindami gaudinosi, džiūgaudami linkėjo Tėvynei taikos ir klestėjimo, o amžinajam priešiui Maskvėnui – prapulties.

Už lango, lyg patvirtindamas artėjančias permainas, smėlio dulkių sūkuriais mojuodamas ėmė drumstis vėjas. Stebuklingai keisdamas kryptį, jis dabar gręžėsi ir pūtė iš pietvakarių, aršiai, vis labiau į skutus draskydamas virš miesto taip ilgai karaliavusią liūdesio maršką.

JONAS LAURYNAS

Veik pačioje Žemaitijos širdy, ūksmingoje gūdumoj netoli Var-
nių*, kur kalvos lyg susitarusios neria žemyn, vešliomis pievomis ir
sengire apsuptas telkšo didelis Lūksto ežeras. Lygiame vakarinia-
me jo krante – sakytum, buvęs čia per amžių amžius – stūksojo
Drobūkščių Palūkstės dvaras. Jo plėčios valdos su tvenkiniais ir
malūnu, miškais, palivarku ir valstiečių kaimais nuo neatmenamų
laikų priklausė senai kietasprandei žemaičių bajorų giminei. Buvo
tasai pats didžiausias iš visų jos dvarų, kuriuos nuošalokais keliais
jodamas tolyn galėtum džiaugtis aptikęs – tie mažesnieji plytėjo
pabirę į pietus ir pietryčius nuo ežero, nelyg didelės miško lau-
kymės per keliolika mylių išsimėtę tarp tamsių eglynų ir pelkių.
Prasibrovę pažliugusiais keliais pro raistus, ponai kartkartėmis ten
užsukdavo, paviešėdavo, apsistoję net pagyvendavo kiek laiko...
Bet Drobūkščių Palūkstė jiems rodėsi svarbiausia. Ji buvo šitos
kietasprandės Trimitų herbo¹ giminės lopšys.

Kildino ponai save iš garbingojo kunigaikščio Tokaro Asti-
ko² ir pagal jo sūnaus vardą nuo seno vadinosi Petkais. Palūkstės

¹ Trimitų herbas. Trimitai – iš Lenkijos į LDK atkeliavęs herbas (dar žinomas lenkiškais Brzezina, Traby, Trąby II, Trąby Odmiennie, Tuba pavadinimais). Herbe pavaizduoti trys tristelionu išdėstyti trimitai. Virš sidabrinės spalvos skydo – šalmas su karūna. Šalmo skraistė juoda su sidabrinės spalvos pamušalu. Karūna papuošta penkiomis stručio plunksnomis.

² Tokaras Astikas – bajorų Radvilų, Kamenskių, Petkevičių protėvis.

Petkai – taip visi žmonės aplinkui per ilgus amžius juos ir tepažinojo, kol, po šviesiausiojo viešpaties didžiojo kunigaikščio Žygimanto Kęstutaičio¹ žūties vis labiau lenkiškiems papročiams į Lietuvą besiskverbiant, laikui bėgant jie pradėjo raštuose save krikštyti Petkevičiais, ir taip viskas atėjo iki pat šios dienos. Betgi Dievas mato: pasiliko tie Lūksto pakrantės Petkai ar Petkevičiai – koks skirtumas, kaip bevardintum, – tais pačiais atkakliaisiais žemaičiais, iki kaulų smegenų suaugusiais su senąja protėvių kalba šaknis įleidusiais į gimtąją žemę, į amžinąją Drobūkščių Palūkstę, kurios plačiame dvaro kieme, sodo apsupty, štai stovi tas senas ponų namas, ant aukšto paklėčio drūtai suręstas iš storų ąžuolo rąstų ir papuoštas grakščia stogo smaile, kuo toliau, tuo smarkiau traukiantis žvilgsnį savo gruboka, senuosius laikus menančia didybe – šito joks karo ar sumaišties tvaikas per amžius nevaliojo priveikti.

Nuo paradinės pusės link masyvių dvivėrių namo durų vedė keturių pakopų laiptai, sumūryti iš dailiai skaldytų akmenų, su tarpuose įsiėdusiomis samanų raukšlėmis. Viduje buvo erdvu. Įžengusįjį pasitikdavo didelė priemenė su durimis į seklyčias – vieną kairėje, kitą dešinėje – o toliau už jų jau kitos durys vėrėsi į kambarą ir atskirus atilsio kambarius godotiniams svečiams. Iš prastosios rūmų pusės, tarsi kregždžių lizdas prilipusi prie pastato, glaudėsi virtuvės oficina. Medinė skiedrų stogeliu dengta tvora skyrė erdvųjį ponų kiemą nuo anapus esančių arklidžių ir daugybės kitokių ūkio statinių. Prie jų šliejosi ilgas tarnų namas.

¹ Žygimantas Kęstutaitis (1365–1440) – Lietuvos didysis kunigaikštis (1432–1440), Vytauto Didžiojo brolis, valdęs Lietuvą po jo mirties.

Skaitykite likusius
252 iš 272 puslapių,
įsigiję šią knygą

www.obuolys.lt

KITI KNYGŲ FORMATAI:

klausykla.lt

**Audio
knyga**

**Elektroninė
knyga**

Ar lemta gyventi meilei, užgimusiai karo liepsnose?

1576-ieji. Rytų Europą krečia Livonijos karas. Dvi galybės –
Lietuva ir Maskva – čia jau antrą dešimtmetį grumiasi
žūtibūtinuose mūšiuose.

Siaučiant visa naikinančiam karui ir tyrant sumaiščiai, į Lenkijos ir
Lietuvos valdovų sostą įžengia Steponas Batoras. Įtvirtinęs savo
valdžią, jis pagaliau sutelkia galingą kariuomenę ir 1579-aisiais
pradedą vieną iš pačių didžiausių savo karo žygių – apgula Maskvos
caro Ivano Žiauriojo užgrobtą Polocką. Šių dramatiškų įvykių
sūkurys netikėtai susikerta Žemaitijos bajoro Jono Lauryno ir vengrų
pirklio dukters Anikos keliai – staiga įsiplieskusi jaunuolių meilė
veikiai pakeis daugybės žmonių likimus...

Deginančios aistros ir žūtibūtiniai mūšiai, auksas ir nuodai, intrigos ir
netikėti sužeto vingiai – tai tikrais įvykiais ir istoriografinė medžiaga
paremtas pasakojimas apie XVI amžiaus Lietuvą.

Tai knyga apie karą ir meilę.

Kiekviena nupirktą
knygą = pasodintas medis

www.obuolys.lt

 Slaptas klubas

ISBN 978-609-484-708-0

9 786094 847080

Grožinė literatūra > Istorinis romanas

SKATINTANTIS ŽMOGUS YRA GRAŽUS